

Roditeljski postupci u razvoju djece košarkaša

Milković, Tomislav

Master's thesis / Diplomski rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Kinesiology / Sveučilište u Zagrebu, Kineziološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:117:869637>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-06-19**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Kinesiology, University of Zagreb - KIFoREP](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

KINEZIOLOŠKI FAKULTET

(studij za stjecanje visoke stručne spreme

i stručnog naziva: magistar kineziologije)

Tomislav Milković

**RODITELJSKI POSTUPCI U RAZVOJU
DJECE-KOŠARKAŠA**

(diplomski rad)

Mentor:

prof.dr.sc. Ksenija Bosnar

Zagreb, rujan 2017.

Roditeljski postupci u razvoju djece – košarkaša

Sažetak

Cilj ovog rada je utvrditi učestalost roditeljskih pogrešaka u odnosu prema djeci košarkašima. Za potrebe istraživanja konstruiran je upitnik kojeg su ispunjavali roditelji djece košarkaša. Dobiveni rezultati su pokazali znatnu učestalost ponavljanja istih pogrešaka kod velikog broja roditelja. Na temelju rezultata može se zaključiti kako je utjecaj roditelja i učestalost njihovih pogreška zasigurno značajan.

Ključne riječi: pogreška, učestalost

Parental behavior in development of youth basketball players

Summary

The aim of this research is to determine the frequency of parental errors in relation to children's basketball players. For the purposes of research a questionnaire was filled up by the parents of basketball players. The obtained results show a significant frequency of repetition of the same mistakes in a large number of parents. Based on the results it can be concluded that the influence of parents and the frequency of their mistakes is certainly significant.

Keywords: , mistakes, frequency

Sadržaj

1.Uvod.....	4
2.Problem	7
3.Metode.....	7
4.Rezultati i rasprava.....	8
5.Zaključak.....	29
6.Literatura.....	31
7.Prilog.....	32
Prilog 1. Upitnik korišten u istraživanju	33
Prilog 2. Upitnik nepoželjnog ponašanja roditelja u sportu djece košarkaša	36

1.Uvod

“Polazeći od shvaćanja da je igra spontana ljudska djelatnost u kojoj se čovjek stvaralački otvara prema svijetu i životu te tako dalje ostvaruje svoje sposobnosti pomoću kojih se emancipira, što je temeljni smisao ljudskog opstanka, pedagogija športa i rekreacije utvrđuje da je nužno stalno proširivati repertoar toga čovjekovog djelovanja radi ostvarivanja kvalitetnijeg življenja pojedinaca i ljudskih zajednica” (Lukić, 2004).

Postavlja se pitanje, do kada je nešto igra, te kada ta igra prelazi u sport. Svaka aktivnost djece s pokušajem da ubace loptu u koš, još ne znajući pravila se igraju, i sebi postavljaju različite ciljeve, zadatke i izazove. Tek kada krenu sustavno igrati, nadmetati se uvažavajući jasno definirana pravila sportske igre, tada igra prerasta u sport. Uzevši to u obzir, pa tako i košarka kao sport koja ima svoja utvrđena i jasno definirana pravila, u početku se može pojednostavljeno gledati kao igra.

“Košarka spada u najdinamičnije sportske igre. Od igrača zahtjeva sposobnost u nadigravanju, brzinu, eksplozivnu snagu, snalažljivost, okretnost, skočnost, dobro kretanje s loptom i bez nje, preciznost bacanja lopte u koš, izvođenje tehničkih i taktičkih zadataka, a nadasve inteligenciju” (Tocić, 1998). Iz toga je vidljivo da je potrebno zadovoljiti puno faktora kako bi se od sportaša početnika dospjelo do vrhunskog sporta. Potrebno je planiranim i programiranim transformacijskim procesom, mladog sportaš voditi od početka do kraja njegove sportske karijere. Sigurno da je s obzirom na veliki broj faktora uspješnosti u sportu potrebno utjecati na sve moguće unutarnje i vanjske čimbenike uspješnosti na koje je moguće utjecati. “Utjecaj vanjskih čimbenika na razvoj i sportsko sazrijevanje djece i mladeži jako je izražen. Škola, obitelj, prijatelji, treneri, posebnosti kulture generacije kojoj pripadaju, mediji kao čimbenik i odraz javnog mijenja – sve su to izvori najrazličitijih poruka i mogu utjecati, bilo pozitivno, bilo negativno, na okolnosti u kojima mladi sportaš trenira i u kojima se razvija” (Milanović, 2010). Sigurno da je jedan od najutjecajnijih faktora koji direktno utječu na dijete u njegovom razvoju od prvih sportskih koraka pa do kraja sportke karijere, obitelj. “Obitelj je primarna društvena zajednica koju čine roditelji i djeca, a uloga koje je, u odnosu na dijete, osigurati uvjete za pravilan psihofizički razvoj, stimulirati razvoj djetetove osobnosti i biti mu podrška na putu do ostvarivanja kvalitetnog samostalnog života” (Milanović, 2010).

Kako navodi Cote (1999) u svom istraživanju: „Rezultati ovog istraživanja dali su primjer događaja i obiteljskih uvjeta koji su mogli utjecati na sudjelovanje djece i postizanje uspjeha u sportu. Sportski uspjeh ne proizlazi iz ničega, stoga je važnost prepoznavanja događaja i dinamike unutar obitelji koja utječe na određene trenutke u vremenu, važan korak prema razumijevanju i poboljšanju kompetencija u sportu“.

U istraživanju koje su proveli Casper, Boccaro i Kanters (2008): „Cjelokupna svrha ove studije bila je pružiti dodatne dokaze da stavovi i ponašanje roditelja utječu na afektivne reakcije njihove djece o sudjelovanja u sportu te ispitati relativnu važnost dogovora između roditelja i djeteta i o količini i o kvaliteti uključenosti roditelja. Nadalje u ovom istraživanju autori još navode sljedeće: percipirani pritisak očeva, ali ne i majki u ovoj studiji bio je negativno povezan s djetetovim općim osjećajima o njihovom trenutnom sudjelovanju u sportu“.

U svom istraživanju Daniel Gould (The Development of Psychological Talent in U.S. Olympic Champions, 2001) navodi sljedeće: „Nije iznenađujuće, da roditelji i obitelji imaju ključnu ulogu u psihološkom razvoj talenata. Oni pružaju financijsku, logističku i socijalno-emocionalnu podršku. Naime, roditelji su bili vrlo predani svom djetetu te su modelirali aktivni stil života djeteta, izložili svoje dijete različitim sportovima, prevozili svoje dijete, prisustvovali igrama i treninzima, i pružili im znatan poticaj i bezuvjetnu podršku. Kako još autor navodi kroz istraživanje koja su to bila karakteristična ponašanja i stavovi roditelja čija se uloga kroz dugoročnu sportsku karijeru mijenjala, pa su tako u početku stavljali naglasak na stav “ti to možeš”, disciplinu i radne navike. Kako autor navodi u istraživanju, roditelji u početku nisu imali za cilj da njihovo dijete osvoji olimpijsku medalju, umjesto toga, oni su se usredotočili na sreću djeteta, ravnotežu zabave i razvoja, te na opće prednosti razvoja kroz sudjelovanje“.

Slično navode Gould i Hedstrom (Research in Youth Sports: Critical Issues Status, 2004) u svom istraživanju kako se uloga roditelja u djetetovo iskustvu bavljenja sportom mijenjala od toga da ih roditelji jednostavno samo voze na treninge i utakmice do složenijih kada su roditelji imali ulogu trenera ili suca na utakmici.

U današnjem suvremenom sportu djece i mladih pojavljuje se sve više raznih ometajućih faktora koji ako se ne iskontroliraju u samom startu mogu biti pogubni za sportski razvoj pojedinaca. Pojavom sve ranije specijalizacije danas se djeca nerijetko vrlo rano odluče za jedan sport u kojem teže ostvariti sportsku karijeru. Nisu rijetki primjeri kada zbog

prerane specijalizacije djeca ulaskom u pubertet vrlo često “izgore” i odustanu od bavljenja sportom. Veliku ulogu u tome imaju i roditelji koji trebaju pružiti sigurnu okolinu u kojoj će dijete odrastati pa i onda kada je to povezano sa sportom.

Ulaskom u sportske dvorane na natjecanja mlađih dobnih kategorija nerijetko možemo vidjeti roditelje koji će učiniti sve kako bi osigurali vrhunsku karijeru svoje djece, ne znajući da ih vrlo često svojim postupcima baš oni u tome sprječavaju. Tako možemo vidjeti primjere poput roditelja koji se svađaju sa sucima, trenerima, dobacuju svojoj djeci raznorazne “savjete”, glasno i neprimjereno komentiraju protivničke igrače, a pojedini će ići i do te mjere da su spremni i na fizički obračun s drugim roditeljima. Sve to naravno neće dovesti do željenog razvoja sportaša te zasigurno neće stvoriti optimalne uvjete za potpuno ostvarenje sportaševih potencijala i stvaranje vrhunske sportske karijere. Jesu li roditelji sportaša toga svjesni, da u tim razvojnim godinama uz to što je natjecanje za djecu samo po sebi emocionalno iskustvo, takva okolina ne predstavlja zdravu i stabilnu sredinu za razvoj djece sportaša.

2.Problem

Roditelji su najznačajnije osobe u ulasku u sport djece i u velikoj mjeri određuju sportsku karijeru svoje djece. Pritom, roditelji nerijetko griješe i ugrožavaju sportski razvoj svoje djece. John Leonard (2009) je popisao najčešće greške roditelja djece – plivača, no 9 od 10 pogrešaka se može naći u bilo kojem sportu. Cilj ovog rada je utvrditi učestalost pogrešaka na uzorku roditelja djece – košarkaša.

3.Metode

Konstruirana je skala s 20 pitanja s odgovorima na pet-stupanjskoj Likertovoj skali; pitanja se odnose na različite roditeljske postupke koji nisu poželjni u sportskoj karijeri djece (Prilog 2). Kao predložak poslužio je rad John Leonard (Ten Ways for the Swim Parent to Sabotage Their Child's Swimming Career, 2009). Da bi se izbjegla pristranost u odgovorima i utjecaj jedne čestice na sljedeću, tvrdnje su u primjeni izmješane s česticama “Upitnik roditeljske potpore”, te je tako u konačnici korišten upitnik s 47 pitanja (Prilog 1).

Upitnik je primijenjen na uzorku 173 roditelja, očeva i majki djece u dobi od 12 do 16 godina iz četiri košarkaška kluba iz grada Zagreba. Upitnik je podijeljen djeci koja su ih prosljedila roditeljima. Povrat upitnika je bio polovičan. Da bi se osigurala anonimnost odgovora, nije kontrolirano čiji su roditelji popunili upitnik, a čiji ne.

Rezultati su obrađeni statističkim paketom Statistica 12. Na razini čestica, određene su frekvencije rezultata, aritmetičke sredine i standardne devijacije. Ukupni rezultat, kao pokazatelj intenziteta nepoželjnog ponašanja, određen je kao zbroj odgovora u česticama. Interna konzistencija skupa indikatora nepoželjnog ponašanja određena je Cronbachovim koeficijentom alfa.

4.Rezultati i rasprava

U tablicama 1 – 20 nalaze se frekvencije odgovora na čestice “Upitnik nepoželjnog ponašanja roditelja u sportu djece košarkaša”.

Tablica 1. Raspodjela odgovora na česticu: “Želim da moje dijete trenira više nego njegovi vršnjaci kako bi brže napredovao”

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	14	14	8,09	8,09
Uglavnom netočno	22	36	12,72	20,81
Nisam siguran/sigurna	58	94	33,53	54,34
Uglavnom točno	61	155	35,26	89,60
Potpuno točno	18	173	10,40	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na tvrdnju “Želim da moje dijete trenira više nego njegovi vršnjaci kako bi brže napredovao” (tablica 1) 45,66% roditelja je odgovorilo kako želi da njihovo dijete trenira više nego njegovi vršnjaci kako bi brže napredovao. To čini gotovo polovicu odgovora dok 33,53% ispitanik nije sigurno, a tek manji broj, njih 20,81% se nebi složila s time da njihova djeca treniraju više od njihovih vršnjaka kako bi brže napredovali.

Sva opterećenja trebaju biti pomno dozirana. Djeca koja su još u razvoju nisu podložna velikim opterećenjima jer mogu dovesti do pretreniranosti što može imati niz neželjenih posljedica.

Tablica 2. Raspodjela odgovora na česticu: “Često pomažem svojem djetetu tako da ga i ja treniram u slobodno vrijeme”

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	37	37	21,39	21,39
Uglavnom netočno	53	90	30,64	52,02
Nisam siguran/sigurna	30	120	17,34	69,36
Uglavnom točno	36	156	20,81	90,17
Potpuno točno	17	173	9,83	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na pitanje “Često pomažem svojem djetetu tako da ga i ja treniram u slobodno vrijeme” (tablica 2) 30,64% roditelja je odgovorilo kako se to odnosi na njih, dok gotovo 52,03% je odgovorilo kako se ta tvrdnja uopće ne odnosi na njih, te 17,34% ispitanika nije sigurna.

Tablica 3. Raspodjela odgovora na česticu: “Želim, ako je moguće, da moj sin trenira i u starijim ekipama zbog bržeg napretka”

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	10	10	5,78	5,78
Uglavnom netočno	23	33	13,29	19,08
Nisam siguran/sigurna	46	79	26,59	45,66
Uglavnom točno	58	137	33,53	79,19
Potpuno točno	36	173	20,81	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na pitanje “Želim, ako je moguće, da moj sin trenira i u starijim ekipama zbog bržeg napretka” (tablica 3), 54,34% ispitanika je izjavilo kako se potpuno slažu s tom tvrdnjom, dok se 19,07% ispitanika nije složilo sa tvrdnjom, dok 26,59% ispitanika nije bilo sigurno.

Djeca iste kronološke dobi mogu biti u različitom stupnju biološkog razvoja. Pa tako sa stanovišta da je svaki trening potrebno što je više moguće individualizirati nekada je to moguće, ali nekada bez obzira na trenutna obilježja mladog sportaša to nije poželjno. Na primjer kada se odvaja od svoje ekipe s kojom je proveo duži niz godina, te prelazi u stariju ekipu koja ima svoje posebnosti odnosa, komunikacije i slično.

Tablica 4. Raspodjela odgovora na česticu: “Kad se ne slažem s trenerom, ne skrivam to od svog sina”

Odgovor	f	cf	%	c%	%s	c%s
Potpuno netočno	30	30	17,44	17,44	17,34	17,34
Uglavnom netočno	42	72	24,42	41,86	24,28	41,62
Nisam siguran/sigurna	39	111	22,67	64,53	22,54	64,16
Uglavnom točno	30	141	17,44	81,98	17,34	81,50
Potpuno točno	31	172	18,02	100,00	17,92	99,42
Nedostaje podatak	1	173	0,58		0,58	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci valjanih rezultata, c% kumulativni postoci valjanih rezultata, %s = postoci svih rezultata, c%s kumulativni postoci valjanih rezultata.

Na pitanje “Kad se ne slažem s trenerom, ne skrivam to od svog sina” (tablica 4) odgovorima “potpuno točno” i “uglavnom točno” odgovorilo je 35,46% ispitanika, dok 22,67% ispitanika “nije sigurno/sigurna”, a sa “uglavnom netočno” i “potpuno netočno” na tvrdnju je odgovorilo 41,86% ispitanika.

Svaki trener treba imati autoritet prema djetetu s kojim surađuje kako bi ta suradnja bila učinkovita. Iz tog razloga sve nesuglasice koje pojedini roditelj ima oko neslaganja s trenerom bi trebao riješavati u razgovoru osobno s trenerom, a ne pred djecom.

Tablica 5. Raspodjela odgovora na česticu: “Posvećujem puno pažnje prehrani svog sina jer je to važno za uspjeh mladog sportaša”

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	0			
Uglavnom netočno	10	10	5,78	5,78
Nisam siguran/sigurna	29	39	16,76	22,54
Uglavnom točno	89	128	51,45	73,99
Potpuno točno	45	173	26,01	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na pitanje :“Posvećujem puno pažnje prehrani svog sina jer je to važno za uspjeh mladog sportaša”. (tablica 5) Na tvrdnju sa “potpuno točno” i “uglavnom točno” je odgovorilo 77,46% ispitanika, dok “nisam siguran/sigurna” i “uglavnom netočno” je odgovorilo 22,54% ispitanika, a na tvrdnju sa “potpuno netočno” je odgovorilo 0 ispitanika

S obzirom da je danas veliki pritisak društva na pravilnu prehranu, ne čudi podatak kako se najveći broj ispitanika složio s tvrdnjom.

Tablica 6. Raspodjela odgovora na česticu: “Često svom sinu pokažem što bi i kako trebao igrati”

Odgovor	f	cf	%	c%	%s	c%s
Potpuno netočno	29	29	16,86	16,86	16,76	16,76
Uglavnom netočno	37	66	21,51	38,37	21,39	38,15
Nisam siguran/sigurna	40	106	23,26	61,63	23,12	61,27
Uglavnom točno	40	146	23,26	84,88	23,12	84,39
Potpuno točno	26	172	15,12	100,00	15,03	99,42
Nedostaje podatak	1	173	0,58		0,58	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci valjanih rezultata, c% kumulativni postoci valjanih rezultata, %s = postoci svih rezultata, c%s kumulativni postoci valjanih rezultata.

Na tvrdnju “Često svom sinu pokažem što bi i kako trebao igrati”(tablica 6), sa odgovorima “potpuno točno” i “uglavnom točno” se složilo 38,38% ispitanika, dok 23,26% ispitanika je odgovorilo sa “nisam siguran/sigurna”, a “uglavnom netočno” i “potpuno netočno” je izjavilo 38,37% ispitanika.

Davati ideju i poticati kreaciju je vrlo bitno kod djece koja se bave sportom. No vrlo često djeca traže potvrdu onoga što rade. Iz tog razloga je potrebno biti oprezan kako se nebi narušavalo samopouzdanje djeteta.

Tablica 7. Raspodjela odgovora na česticu: “Ako nisam zadovoljan uspješnosti sina na natjecanju, jasno mu stavim do znanja gdje je pogriješio”

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	23	23	13,29	13,29
Uglavnom netočno	29	52	16,76	30,06
Nisam siguran/sigurna	38	90	21,97	52,02
Uglavnom točno	48	138	27,75	79,77
Potpuno točno	35	173	20,23	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na tvrdnju “Ako nisam zadovoljan uspješnosti sina na natjecanju, jasno mu stavim do znanja gdje je pogriješio” (tablica 7), 47,49% ispitanika je odgovorilo sa tvrdnjama “potpuno točno” i “uglavnom točno”, dok “nisam siguran/sigurna” je odgovorilo 21,97% ispitanika, a “uglavnom netočno” i potpuno netočno” je odgovorilo 29,96% ispitanika.

Svako natjecanje je za djete vrlo emotivan doživljaj. Svako djete drugačije doživljava sebe i ostale sudionike tog natjecanja. Djete u skladu sa svojim obilježjima iskazuje kroz igru svoja znanja i sposobnosti. U skladu s time iskazivanje nezadovoljstva prikazanim može se znatno smanjiti intrizična motivacija ili zadovoljstvo bavljenja sportom kod djeteta.

Tablica 8. Raspodjela odgovora na česticu: “Ponekad se zanesem navijanjem pa me se može čuti više od ostalih roditelja navijača”

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	51	51	29,48	29,48
Uglavnom netočno	41	92	23,70	53,18
Nisam siguran/sigurna	31	123	17,92	71,10
Uglavnom točno	26	149	15,03	86,13
Potpuno točno	24	173	13,87	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na tvrdnju “Ponekad se zanesem navijanjem pa me se može čuti više od ostalih roditelja navijača”(tablica 8), 28,9% ispitanika je odgovorilo s “potpuno točno” i “uglavnom točno”, dok 17,92% je odgovorilo sa “nisam siguran/sigurna”, a 53,18% ispitanika je odgovorilo s “uglavnom netočno” i “potpuno netočno”.

Djeca ne vole da se njihovi roditelji ističu više od ostalih. Tako kod mnoge djece se stvara osjećaj srama i nelagode. U tom trenutku roditelj može prijeći od podrške u ometajući faktor vlastitom djetetu.

Tablica 9. Raspodjela odgovora na česticu: “Ponekad na utakmici glasno iskazujem svoje negodovanje suđenjem”

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	61	61	35,26	35,26
Uglavnom netočno	47	108	27,17	62,43
Nisam siguran/sigurna	34	142	19,65	82,08
Uglavnom točno	19	161	10,98	93,06
Potpuno točno	12	173	6,94	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na tvrdnju “Ponekad na utakmici glasno iskazujem svoje negodovanje suđenjem” (tablica 9), “potpuno točno” i “uglavnom točno” je zaokružilo 17,92% ispitanika, dok 19,65% ispitanika je odgovorilo sa “nisam siguran/sigurna”, a 62,43% ispitanika je odgovorilo sa “uglavnom netočno” i “potpuno netočno”.

Ovo ponašanje može imati puno neželjenih posljedica. Jedno od neželjenih posljedica je da se zaboravljaju uloge aktivnih sudionika. Isto tako moguće je da takvo ponašanje kasnije stvara alibi onda kad djete nije uspješno. Kao i djeca i treneri, tako su i suci samo obični ljudi koji mogu i smiju pogriješiti. Pogreške suca predstavljaju sastavni dio svakog sporta i to treba uvažavati.

Tablica 10. Raspodjela odgovora na česticu: “Obradujem svog sina nekim poklonom kad njegov tim pobijedi ili kad on postigne najviše poena u ekipi”

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	50	50	28,90	28,90
Uglavnom netočno	48	98	27,75	56,65
Nisam siguran/sigurna	43	141	24,86	81,50
Uglavnom točno	22	163	12,72	94,22
Potpuno točno	10	173	5,78	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na tvrdnju “Obradujem svog sina nekim poklonom kad njegov tim pobijedi ili kad on postigne najviše poena u ekipi” (tablica 10), sa odgovorima “potpuno točno” i “uglavnom točno” složilo se 18,5% ispitanika, dok 24,86% ispitanika je odgovorilo sa “nisam siguran/sigurna”, a s odgovorima “uglavnom netočno” i “potpuno netočno” je odgovorilo 56,65% ispitanika.

U ranim fazama bavljenja sportom, glavni motivi trebaju biti intrizični. Pojavljivanjem ekstrizičnih faktora u ranim fazama bavljenja sportom doći će do smanjenja intrizične motivacije što nije poželjno.

Tablica 11. Raspodjela odgovora na česticu: “Volim materijalno nagraditi svoje dijete nakon svakog sportskog uspjeha”

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	93	93	53,76	53,76
Uglavnom netočno	44	137	25,43	79,19
Nisam siguran/sigurna	25	162	14,45	93,64
Uglavnom točno	7	169	4,05	97,69
Potpuno točno	4	173	2,31	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na tvrdnju “Volim materijalno nagraditi svoje dijete nakon svakog sportskog uspjeha” (tablica 11), 6,36% ispitanika je odgovorilo sa “potpuno točno” i “uglavnom točno”, dok je 14,45% ispitanika odgovorilo sa “nisam siguran/sigurna”, a 79,19% ispitanika je odgovorilo “uglavnom netočno” i “potpuno netočno”

Tablica 12. Raspodjela odgovora na česticu: “Nakon neuspješne utakmice nastojim sinu objasniti kako bi to trebalo postići pobjedu”

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	33	33	19,08	19,08
Uglavnom netočno	30	63	17,34	36,42
Nisam siguran/sigurna	41	104	23,70	60,12
Uglavnom točno	39	143	22,54	82,66
Potpuno točno	30	173	17,34	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na tvrdnju “Nakon neuspješne utakmice nastojim sinu objasniti kako bi to trebalo postići pobjedu” (tablica 12), “potpuno točno” je zaokružilo 17,34% ispitanika, “uglavnom točno” 22,54% ispitanika, dok “nisam siguran/sigurna” je odgovorilo 23,70% ispitanika, a “uglavnom netočno” 17,34% ispitanika i “potpuno netočno” 19,08% ispitanika.

Nakon utakmice, a pogotovo neuspješne, zbog moguće velike emotivne reakcije djece svako objašnjavanje može imati neželjene posljedice. Svako dijete ima drugačiji doživljaj neuspjeha te se drugačije nosi s njim. Istovremeno sport je odličan učitelj i nositelj velikih životnih lekcija, pa tako i lekcije da se ne može uvijek pobijediti.

Tablica 13. Raspodjela odgovora na česticu : “Ponekad olakšam djetetu neuspjeh dajući mu do znanja da se ne slažem s trenerom i njegovim načinom rada”.

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	77	77	44,51	44,51
Uglavnom netočno	49	126	28,32	72,83
Nisam siguran/sigurna	35	161	20,23	93,06
Uglavnom točno	9	170	5,20	98,27
Potpuno točno	3	173	1,73	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na tvrdnju “Ponekad olakšam djetetu neuspjeh dajući mu do znanja da se ne slažem s trenerom i njegovim načinom rada” (tablica 13), s “potpuno točno” i “uglavnom točno” je odgovorilo 6,93% ispitanika, dok s “nisam siguran/sigurna” je odgovorilo 20,23% ispitanika, a s “uglavnom netočno” i “potpuno netočno” je odgovorilo 72,73% ispitanika.

Tablica 14. Raspodjela odgovora na česticu: “Ne ustručavam se objasniti treneru da njegove ideje nisu dobre za razvoj moga djeteta”

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	82	82	47,40	47,40
Uglavnom netočno	41	123	23,70	71,10
Nisam siguran/sigurna	32	155	18,50	89,60
Uglavnom točno	9	164	5,20	94,80
Potpuno točno	9	173	5,20	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na tvrdnju “Ne ustručavam se objasniti treneru da njegove ideje nisu dobre za razvoj moga djeteta” (tablica 14), 10,4% ispitanika je odgovorilo s “potpuno točno” i “uglavnom točno”, s “nisam siguran/sigurna” je odgovorilo 18,5% ispitanika, a s “uglavnom netočno” i “potpuno netočno” je odgovorilo 71,1% ispitanika.

Trener je stručna i školovana osoba za rad s djecom. Moguće je da se ideje trenera i roditelja o radu s djetetom razlikuju, ali s obzirom na stručnost trenera možemo zaključiti kako je trener objektivniji i sigurno u dugoročnom planiranju i programiranju sportske prireme ima “širi pogled” na razvoj mladog sportaša. Stoga treba postojati komunikacija između roditelja i trenera.

Tablica 15. Raspodjela odgovora na česticu: “Moj sin zna da očekujem od njega da bude najbolji igrač u ekipi”.

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	78	78	45,09	45,09
Uglavnom netočno	40	118	23,12	68,21
Nisam siguran/sigurna	31	149	17,92	86,13
Uglavnom točno	20	169	11,56	97,69
Potpuno točno	4	173	2,31	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na tvrdnju “Moj sin zna da očekujem od njega da bude najbolji igrač u ekipi” (tablica 15), 2,31% ispitanika je odgovorilo s “potpuno točno”, 11,56% ispitanika je odgovorilo s “uglavnom točno”, dok “nisam siguran/sigurna” je odgovorilo 17,92% ispitanika, a “uglavnom netočno” i “potpuno netočno” 68,21% ispitanika

Biti najbolji igrač u ekipi i nije neka vrijednost, pogotovo u mlađim dobnim kategorijama. Za sportaša bi bilo mudrije staviti vrijednost na radu, ustrajnosti, odricanju, hrabrosti i odgovornosti i mnogim drugima jer te vrijednosti koje može naučiti u sportu imaju vrijednost za cijeli život.

Tablica 16. Raspodjela odgovora na česticu: “Nastojim koristiti sve savjete koje dobijem o prehrani mladih sportaša koliko je to moguće”.

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	10	10	5,78	5,78
Uglavnom netočno	16	26	9,25	15,03
Nisam siguran/sigurna	51	77	29,48	44,51
Uglavnom točno	68	145	39,31	83,82
Potpuno točno	28	173	16,18	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na tvrdnju “Nastojim koristiti sve savjete koje dobijem o prehrani mladih sportaša koliko je to moguće” (tablica 16), odgovorilo je s “potpuno točno” i “uglavnom točno” 55,49% ispitanika, “nisam siguran/sigurna” 29,48% ispitanika, dok je s “uglavnom netočno” i “potpuno netočno” odgovorilo 15,03% ispitanika.

Tablica 17. Raspodjela odgovora na česticu: “Često se ne slažem s trenerom u njegovim planovima razvoja moga djeteta”.

Odgovor	f	cf	%	c%	%s	c%s
Potpuno netočno	65	65	37,79	37,79	37,57	37,57
Uglavnom netočno	54	119	31,40	69,19	31,21	68,79
Nisam siguran/sigurna	36	155	20,93	90,12	20,81	89,60
Uglavnom točno	10	165	5,81	95,93	5,78	95,38
Potpuno točno	7	172	4,07	100,00	4,05	99,42
Nedostaje podatak	1	173	0,58		0,58	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci valjanih rezultata, c% kumulativni postoci valjanih rezultata, %s = postoci svih rezultata, c%s kumulativni postoci valjanih rezultata.

Na tvrdnju “Često se ne slažem s trenerom u njegovim planovima razvoja moga djeteta” (tablica 17), odgovorilo je s “potpuno točno” i “uglavnom točno” 9,88% ispitanika, “nisam siguran/sigurna” 20,93% ispitanika, dok je s “uglavnom netočno” i “potpuno netočno” odgovorilo 69,19% ispitanika.

Tablica 18. Raspodjela odgovora na česticu: “Očekujem da će moj sin jednog dana imati svjetsku karijeru”.

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	78	78	45,09	45,09
Uglavnom netočno	44	122	25,43	70,52
Nisam siguran/sigurna	35	157	20,23	90,75
Uglavnom točno	11	168	6,36	97,11
Potpuno točno	5	173	2,89	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na tvrdnju “Očekujem da će moj sin jednog dana imati svjetsku karijeru”(tablica 18), odgovorilo je s “potpuno točno” i “uglavnom točno” 9,25% ispitanika, “nisam siguran/sigurna” 20,23% ispitanika, dok je s “uglavnom netočno” i “potpuno netočno” odgovorilo 70,52% ispitanika.

Tablica 19. Raspodjela odgovora na česticu: “Volim pohvaliti svoje dijete i za najmanju sitnicu”.

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	3	3	1,73	1,73
Uglavnom netočno	11	14	6,36	8,09
Nisam siguran/sigurna	35	49	20,23	28,32
Uglavnom točno	63	112	36,42	64,74
Potpuno točno	61	173	35,26	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na tvrdnju “Volim pohvaliti svoje dijete i za najmanju sitnicu” (tablica 19), 71,68% ispitanika je odgovorilo sa “potpuno točno” i “uglavnom točno”, dok je 20,23% ispitanika odgovorilo sa “nisam siguran/sigurna”, a 8,09% ispitanika je odgovorilo “uglavnom netočno” i “potpuno netočno”.

Pohvala je odličan motivator, ali ako se koristi i za najmanju sitnicu, tada postaje besmislena. Pohvale treba “dozirati” i davati ih smisleno, najčešće onda kada želimo potaknuti ponavljanje određenog ponašanja.

Tablica 20. Raspodjela odgovora na česticu: “Pohvalim svojeg sina i kad nije zaslužio, da ga razveselim”

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	25	25	14,45	14,45
Uglavnom netočno	35	60	20,23	34,68
Nisam siguran/sigurna	49	109	28,32	63,01
Uglavnom točno	47	156	27,17	90,17
Potpuno točno	17	173	9,83	100,00

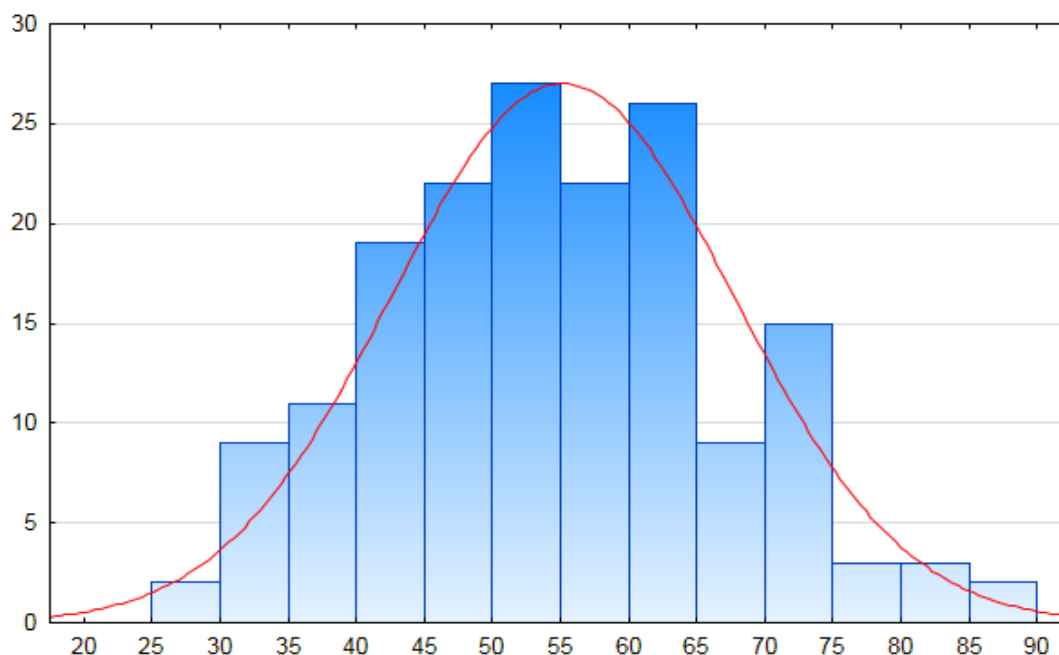
Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% kumulativni postoci.

Na tvrdnju “Pohvalim svojeg sina i kad nije zaslužio, da ga razveselim” (tablica 20), 37% ispitanika je odgovorilo sa “potpuno točno” i “uglavnom točno”, dok je 28,32% ispitanika odgovorilo sa “nisam siguran/sigurna”, a 34,68% ispitanika je odgovorilo “uglavnom netočno” i “potpuno netočno

Analizom rezultata dobivenih istraživanjem može se zaključiti kako se određene roditeljske pogreške pojavljuju, neke kod većeg broja roditelja, a neke kod neznatnog broja roditelja. Ali bez obzira na veličinu učestalosti pogreške, pa i one koja se najrjeđe pojavljuje, ona nije zanemariva jer u korelaciji s drugim pogreškama ona povećava količinu neželjenog ponašanja pojedinog roditelja. Iz podataka se može zaključiti kako 18,5% ispitanika voli materijalno nagrađivati uspjehe svoje djece što pridonosi ekstrizičnoj motivaciji kod djece, te istovremeno 71,68% ispitanika voli pretjerano pohvaljivati svoju djecu i za najmanju sitnicu, a 37% ispitanika pohvali svoje dijete kada i nije zaslužio samo da ga razveseli, čime svaka pohvala gubi svoj smisao. U velikoj želji da im djeca napreduju 45,66% roditelja želi da im djeca treniraju više od vršnjaka, a 54,34% roditelja se slaže da njihova djeca treniraju i sa starijima a to sve radi bržeg napretka. Uz sve to 30,64% roditelja trenira svoje dijete u slobodno vrijeme, a čak 13,87% roditelja očekuje da njihovo dijete bude najbolji igrač u ekipi. Očekivanja da će njihovo dijete napraviti svjetsku karijeru ima 9,25% ispitanika. Nakon neuspješne utakmice 39,88% ispitanika

pokušava objasniti svojoj djeci kako bi trebali pobijediti te njih 47,98% im jasno daje do znanja da je pogriješio. Vrlo često svoje nezadovoljstvo radom trenera roditelji ne skrivaju od svoje djece, tako se izjasnilo 35,46% ispitanika, dok njih 6,93% olakšava neuspjeh u sportu djeteta dajući mu do znanja da se ne slaže s trenerom. Istovremeno 10,40% roditelja se izjasnilo da se ne ustručava objasniti treneru da se ne slaže s njegovim idejama o sportskom razvoju djeteta. Ponekad se zanesem navijanjem pa ih se može čuti više od ostalih roditelja navijača se odnosi na 28,9% ispitanika ovog istraživanja, dok 17,92% roditelja ponekad na utakmici glasno iskazuju svoje negodovanje suđenjem. Da ima i dobrih stvari koje roditelji čine pokazuje podatak da 77,46% roditelja posvećuje puno pažnje prehrani mladih sportaša, a 55,49% roditelja nastoji koristiti sve savjete koje dobiju o prehrani mladih sportaša.

Ukupni rezultati roditeljskih ponašanja izveden je na skali kao jednostavna suma. Pouzdanost ukupnog rezultata je određena Crombachovim koeficijentom interne konzistencije, a iznosio je visokih $\alpha=0,869$.

Slika 1. Distribucija ukupnog rezultata u upitniku nepoželjnih ponašanja roditelja dječakošarkaša; na apscisi su rezultati, na ordinati su frekvencije; punom linijom označena je teoretska normalna distribucija.

Raspodjela ukupnog rezultata (Slika 1) ne odstupa značajno od normalne (Kolmogorov-Smirnovljev test $d=0,5633$).

5. Zaključak

Konstruiran je “Upitnik nepoželjnog ponašanja roditelja u sportu djece košarkaša” koji se sastojao od 20 čestica. Primijenjen je na uzorku roditelja djece starosti od 12 do 16 godina u četiri najveća Zagrebačka košarkaška kluba. Uzorak iznosi 173 ispitanika. Analiza rezultata je pokazala kako postoji značajna učestalost pogrešaka koje se pojavljuju kod većine roditelja.

Česte pogreške roditelja su ekstrizični faktori motivacije bavljenja sportom i postizanja uspjeha se pojavljuju vrlo rano. Kod roditelja postoji želja da im djeca što brže napreduju što može dovesti do nepotrebnog forsiranja i prerane specijalizacije. Često roditelji očekuju od djece stalno postizanje uspjeha kako u svojoj generaciji tako i dugoročnom postizanju sportske karijere što dovodi do nepotrebnog pritiska. Djeca koja se bave sportom imaju želju i potrebu da zadive sve sudionike toga sporta, pa tako žele zadiviti roditelje, trenera, suigrače te protivnike te traže podršku istih. Vrlo često kod neuspjeha, kako je pokazalo istraživanje, ne dobiju podršku i potporu već različita objašnjenja kako bi on to trebao igrati, pa se tako pojedini roditelji odlučuju i da sami treniraju svoje dijete u slobodno vrijeme. Istovremeno, roditelji zaneseni navijanjem i negodovanjem prema suđenju, spremni su raspravljati s trenerom o neslaganju u radu s njihovom djecom, a određeni roditelji to ne skrivaju ni od svoje djece. Kako je u školi potrebno održati autoritet nastavnika prema djetetu, isto tako je za dobru suradnju djeteta i trenera potrebno održati autoritet trenera.

Roditelji vole pohvaliti svoje dijete i za najmanju sitnicu, te i onda kada to nisu zaslužili kako bi ih razveselili. Ovo ponašanje roditelja nije poželjno, jer pretjeranim pohvaljivanjem pohvala gubi svoj smisao. Roditelji posvećuju puno pažnje o prehrani svoje djece te nastoje koristiti sve savjete koje dobe o prehrani mladih sportaša.

Smatram kako je granica između uloga koje imaju aktivni sudionici u sportu djece postala vrlo upitna. Nakon ovog istraživanja smatram kako bi možda bilo uputno napraviti dodatne postupke koji bi olakšali roditeljima i djeci, a naposljetku i trenerima, suradnju i uvjete za njihov razvoj. Jedino jasnim dodijeljivanjem uloga svim aktivnim sudionicima može se stvoriti okruženje u kojem će mladi sportaš imati najveće šanse da ispuni svoj potencijal.

Uz trenere koji su stručno osposobljene osobe za planiranje i programiranje sportskog treninga, te za rad s djecom i mladima, očito je da postoji potreba većeg uključivanja i drugih sudionika koji bi aktivno sudjelovali u tom procesu kao pomoć djeci, roditeljima a onda i trenerima. Moguće u vidu povremene edukacije za pojedine aktivne sudionike, a po potrebi i u stalnoj suradnji sa stručnjacima drugih interdisciplinarnih područja.

Kako su u ovo istraživanje uključeni i očevi i majke, te su rezultati analizirani skupno, postoji puno mogućnosti kako bi se ovo istraživanje moglo proširiti i upotpuniti. Moguće je napraviti istraživanje analizom zasebno na očeve i majke, nadalje postoji mogućnost proširenja istraživanja i na klubove iz cijele Hrvatske u najvišem rangu natjecanja, te na klubove nižeg ranga natjecanja. Isto tako uzastopnim ponavljanjem istraživanja koje nije anonimno mogao bi se pratiti razvoj pojedinog sportaša i promjene u ponašanjima roditelja.

6.Literatura

1. Gould, D. &, Hedstrom, R. (2004), Research in Youth Sports: Critical Issues Status. Institute for the Study of Youth Sports College of Education Department of Kinesiology, Michigan State University
2. Gould, D. (2001). The Development of Psychological Talent in U.S. Olympic Champions, Michigan State University
3. Jean Côté, J. (1999). The Influence of the Family in the development of Talent in Sport. *The Sport Psychologist*. Human Kinetics Publishers, 13,pp, 395-417
4. Kanters, M. A; Bocarro, J.; Casper, J. (2008). Supported or Pressured? An Examination of Agreement Among Parent's and Children on Parent's Role in Youth Sports, *Journal of Sport Behavior*;31/1;pp 64-80
5. Leonard, J. (2009). Ten Ways for the Swim Parent to Sabotage Their Child's Swimming Career, American Swimming Coaches Association
Preuzeto sa mreže dana 21.03.2017.:
<http://www.blumarlinswimming.org/ilbmst/UserFiles/Image/Parent%20Education/Ten.html>
6. Lukić, M. (2004). *Elementi pedagogije športa i rekreacije*. Zagreb: Hrvatski pedagoško-književni zbor.
7. Milanović, D. (2010). *Teorija i metodika treninga*. Zagreb: Društveno veleučilište u Zagrebu, Odjel za izobrazbu trenera Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
8. Tocigl, I. (1998). *Košarkaški udžbenik*. Split: Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja Sveučilišta u Splitu, Zavod za fizičku kulturu.

7.Prilog

Prilog 1: Upitnik korišten u istraživanju

Prilog 2: Upitnik nepoželjnog ponašanja roditelja u sportu djece košarkaša

Prilog 1. Upitnik korišten u istraživanju

Poštovani,

zahvaljujem Vam se što ćete ispuniti ovaj upitnik i time pridonijeti istraživanju koje je potrebno za izradu diplomskog rada pri Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Upitnik je anonimn te Vas molim da na sva pitanja iskreno odgovorate. Unaprijed hvala!

Pročitajte tvrdnju i zaokružite

- ocjenu 5 za tvrdnju koju smatrate da je potpuno točna za vas
- ocjenu 4 za tvrdnju koju smatrate da je uglavnom točna za vas
- ocjenu 3 za tvrdnju koju niste sigurni da li je točna ili netočna za vas
- ocjenu 2 za tvrdnju koju smatrate da je uglavnom netočna za vas
- ocjenu 1 za tvrdnju koju smatrate da je potpuno netočna za vas

Tvrdnja	Potpuno točno	Uglavnom točno	Nisam siguran	Uglavnom netočno	Potpuno netočno
Smatram da je za zdravlje moje djece bilo važno što su se bavila sportom	5	4	3	2	1
Želim da moje dijete trenira više nego njegovi vršnjaci kako bi brže napredovao	5	4	3	2	1
Bilo mi je drago kad su mi djeca provodila vrijeme s društvom iz sporta	5	4	3	2	1
Smatram da u sportu nitko nije mogao nauditi mojoj djeci	5	4	3	2	1
Kad smo odlazili na izlet ili na odmor, redovito sam se sa svojom djecom bavio/bavila nekim sportom	5	4	3	2	1
Često pomažem svojem djetetu tako da ga i ja treniram u slobodno vrijeme	5	4	3	2	1
Rado sam gledao/gledala kako se moje dijete bavi sportom	5	4	3	2	1
Želim, ako je moguće, da moj sin trenira i u starijim ekipama zbog bržeg napretka	5	4	3	2	1
Pomagao/pomagala sam da mi dijete uvijek ima čistu i urednu sportsku opremu	5	4	3	2	1
Plaćao/plaćala sam za izvanškolsku sportsku aktivnost mog djeteta	5	4	3	2	1
Kad se ne slažem s trenerom, ne skrivam to od svog sina	5	4	3	2	1
Ponosan/ponosna sam što su mi se djeca bavila sportom	5	4	3	2	1
Želio/željela sam da mi se djeca bave	5	4	3	2	1

sportom da bi bila spretnija i snažnija					
Posvećujem puno pažnje prehrani svog sina jer je to važno za uspjeh mladog sportaša	5	4	3	2	1
Smatram da su sportaši dobro društvo za moje dijete	5	4	3	2	1
Kad znam da je na sportu, ne brinem za svoje dijete	5	4	3	2	1
U našoj porodici rado smo zajednički gledali sportske prijenose	5	4	3	2	1
Često svom sinu pokažem što bi i kako trebao igrati	5	4	3	2	1
Kad mi se dijete takmičilo, ja sam bio/bila redoviti navijač	5	4	3	2	1
Ako nisam zadovoljan uspješnosti sina na natjecanju, jasno mu stavim do znanja gdje je pogrešio	5	4	3	2	1
Ponekad se zanesem navijanjem pa me se može čuti više od ostalih roditelja navijača	5	4	3	2	1
Ponekad na utakmici glasno iskazujem svoje negodovanje suđenjem	5	4	3	2	1
Pomažem djeci u organizaciji prijevoza, prehrane i sl. da uz druge obaveze ne zanemare sport	5	4	3	2	1
Sportsku opremu naše djece financirali smo mi roditelji	5	4	3	2	1
Obradujem svog sina nekim poklonom kad njegov tim pobijedi ili kad on postigne najviše poena u ekipi	5	4	3	2	1
Volim materijalno nagraditi svoje dijete nakon svakog sportskog uspjeha	5	4	3	2	1
Kad pričam drugim ljudima o svojoj djeci, rado ističem da su se bavila sportom	5	4	3	2	1
Nakon neuspješne utakmice nastojim sinu objasniti kako bi to trebalo postići pobjedu	5	4	3	2	1
Htio/htjela sam da mi djeca budu otporna na bolesti pa sam ih poticao/poticala da se bave sportom	5	4	3	2	1
Ponekad olakšam djetetu neuspjeh dajući mu do znanja da se ne slažem s trenerom i njegovim načinom rada	5	4	3	2	1
Bilo mi je drago kad se u našoj kući skupljalo društvo iz sporta moje djece	5	4	3	2	1

Bio/bila sam siguran da u sportu nitko neće nagovarati moje dijete da pije, puši ili uzima drogu	5	4	3	2	1
Ne ustručavam se objasniti treneru da njegove ideje nisu dobre za razvoj moga djeteta	5	4	3	2	1
U našoj porodici smo se često zajednički bavili nekom sportskom aktivnosti, bez obzira na razlike u godinama	5	4	3	2	1
Uvijek sam opazio/opazila kad bi mi dijete postalo vještije u svom sportu	5	4	3	2	1
Moj sin zna da očekujem od njega da bude najbolji igrač u ekipi	5	4	3	2	1
Nastojim koristiti sve savjete koje dobijem o prehrani mladih sportaša koliko je to moguće	5	4	3	2	1
Ako je trener zatražio, rado sam pomagao/pomagala u organizaciji treninga i takmičenja	5	4	3	2	1
Često se ne slažem s trenerom u njegovim planovim razvoja moga djeteta	5	4	3	2	1
Nisam nikada štedio/štedila novac kad je bilo u pitanju bavljenje sportom moje djece	5	4	3	2	1
Ne bih podržao/podržala djetetovu odluku da se prestane baviti sportom	5	4	3	2	1
Očekujem da će moj sin jednog dana imati svjetsku karijeru	5	4	3	2	1
Rado sam razgovarao/razgovarala s djecom o njihovom sportu	5	4	3	2	1
Volim pohvaliti svoje dijete i za najmanju sitnicu	5	4	3	2	1
Smatram da bavljenje sportom jača djetetov karakter	5	4	3	2	1
Pohvalim svojeg sina i kad nije zaslužio, da ga razveselim	5	4	3	2	1
Nemam vremena da bih mogao/mogla svoje dijete pratiti kroz sport	5	4	3	2	1

Ja sam (molim zaokružite) MAJKA OTAC u dobi od _____ godina.

Prilog 2. Upitnik nepoželjnog ponašanja roditelja u sportu djece košarkaša

Poštovani,

zahvaljujem Vam se što ćete ispuniti ovaj upitnik i time pridonijeti istraživanju koje je potrebno za izradu diplomskog rada pri Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Upitnik je anonimn te Vas molim da na sva pitanja iskreno odgovorate. Unaprijed hvala!

Pročitajte tvrdnju i zaokružite

- ocjenu 5 za tvrdnju koju smatrate da je potpuno točna za vas
- ocjenu 4 za tvrdnju koju smatrate da je uglavnom točna za vas
- ocjenu 3 za tvrdnju koju niste sigurni da li je točna ili netočna za vas
- ocjenu 2 za tvrdnju koju smatrate da je uglavnom netočna za vas
- ocjenu 1 za tvrdnju koju smatrate da je potpuno netočna za vas

Tvrdnja	Potpuno točno	Uglavnom točno	Nisam siguran	Uglavnom netočno	Potpuno netočno
Želim da moje dijete trenira više nego njegovi vršnjaci kako bi brže napredovao	5	4	3	2	1
Često pomažem svojem djetetu tako da ga i ja treniram u slobodno vrijeme	5	4	3	2	1
Želim, ako je moguće, da moj sin trenira i u starijim ekipama zbog bržeg napretka	5	4	3	2	1
Kad se ne slažem s trenerom, ne skrivam to od svog sina	5	4	3	2	1
Posvećujem puno pažnje prehrani svog sina jer je to važno za uspjeh mladog sportaša	5	4	3	2	1
Često svom sinu pokažem što bi i kako trebao igrati	5	4	3	2	1
Ako nisam zadovoljan uspješnosti sina na natjecanju, jasno mu stavim do znanja gdje je pogrešio	5	4	3	2	1
Ponekad se zanesem navijanjem pa me se može čuti više od ostalih roditelja navijača	5	4	3	2	1
Ponekad na utakmici glasno iskazujem svoje negodovanje suđenjem	5	4	3	2	1
Obradujem svog sina nekim poklonom kad njegov tim pobijedi ili kad on postigne najviše poena u ekipi	5	4	3	2	1
Volim materijalno nagraditi svoje dijete nakon svakog sportskog uspjeha	5	4	3	2	1
Nakon neuspješne utakmice nastojim sinu objasniti kako bi to trebalo postići pobjedu	5	4	3	2	1

Ponekad olakšam djetetu neuspjeh dajući mu do znanja da se ne slažem s trenerom i njegovim načinom rada	5	4	3	2	1
Ne ustručavam se objasniti treneru da njegove ideje nisu dobre za razvoj moga djeteta	5	4	3	2	1
Moj sin zna da očekujem od njega da bude najbolji igrač u ekipi	5	4	3	2	1
Nastojim koristiti sve savjete koje dobijem o prehrani mladih sportaša koliko je to moguće	5	4	3	2	1
Često se ne slažem s trenerom u njegovim planovima razvoja moga djeteta	5	4	3	2	1
Očekujem da će moj sin jednog dana imati svjetsku karijeru	5	4	3	2	1
Volim pohvaliti svoje dijete i za najmanju sitnicu	5	4	3	2	1
Pohvalim svojeg sina i kad nije zaslužio, da ga razveselim	5	4	3	2	1

Ja sam (molim zaokružite) MAJKA OTAC u dobi od _____ godina.